

andre uden Stade ville kunne bringes ind i denne Svirvel, da tror jeg, at det er et meget stærkt Moment til end mere at ønske, at Spisestolen ikke skal være i Kjøbenhavn, selv om jeg er fuldstændig enig med den ærede Minister om de Fordele, det vilde have i andre Retninger. Det forekommer mig nemlig, at disse Fordele ville overveies ved, hvad det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds har udtalt, og ved, hvad jeg nu har udtalt noget ved. Jeg skal dernæst om det foreliggende Lovforslag i dets Almindelighed bemærke, at af alle de Udtalelser, der her ere fremkomne, har jeg ikke hørt en eneste af en saadan Bessaffenhed, at den har kunnet svækket min Tro paa, at vi kunne arbejde paa det foreliggende Lovforslag med Haab om at komme til Enighed. Det ærede Medlem for Randers Amts 3die Valgkreds (N. P. Jensen) fortalte forleden Dag, at han havde set paa, at nogle Menneſter spillede Kort. Han troede, at de spillede Boston, men da han ikke kunde blive klog paa Spillet, spurgte han en Herre, hvilke egentlig Reglerne vare for dette Spil, og saa svarede denne: „Det er ikke Boston, men Whist.“ Whist kjendte han nu meget godt; men da han havde set paa det i den Tro, at der blev spillet Boston, forstod han det ikke. Dette Billede, tror jeg, passer i allerhøjeste Grad paa Skoleſagen; man staar med forubfattede Meninger og bedømmer hinanden. De Herrer paa den anden Side (Stemmer: Saaledes kan man ikke længere kalde dem!), ja, ja, da, Thingets Venſtre — for at betegne dem noget klarere — har den Anskuelse, at deres sædvanlige Modstandere i Skoleſagen allesammen ere bornerede Forkæmpere for det gamle Skolevæsen, for Skolevæsenet efter Loven af 1814 osv. Det er en fuldstændig Vildfarelse. Jeg vil sige, at jeg kan gaa med saa yderlig, tror jeg, som Nogen. Jeg tror ikke, at Nogen kan gaa yderligere end jeg i Retning af Friskoler, fri Undervisning. Hvad det kommer an paa, er at kunne vise os en god praktisk Wei, som har bestaaet Erfaringens Prøve, til at faae en saadan fri Undervisning; da tror jeg, at Sagen kun vil møde meget faa Modstandere i denne Sal. Naalig tror jeg, at ethvert Medlem, som med uhibet Dre har hørt den ærede Ministers Udtalelser, vil være enig med mig i, at der ikke i disse Udtalelser kan findes den fjerneſte Grund til at tvivle paa, at han vil være villig til at gaa med, saa vidt som man ad en praktisk Wei kan føre Sagen. Det er min Overbeviſning — jeg har ligesom det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Wille) gjort den Erfaring — at hvad enten vi tage Lvangskolen eller Friskolen for os, have begge disse Skoler deres Venner og deres Modstandere i alle politiske Fraktioner. Det er ingenlunde Optve eller Venſtre, som gjør Skjel imellem Anskuelserne i denne Retning, tværtimod, hos begge Partier have begge Skolerne deres Talsmænd og Venner. De

Herrer se altsaa, at der i de politiske Forhold ingen Hindring er for at komme til Enighed om denne Sag; og naar dette er Tilfældet, er det ogsaa mit Haab, at vi ville komme til at tage fat paa Sagen og alvorlig stræbe efter at føre den til Ende. Det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgsbro) bemærkede baade igaar og idag om Sagen, at man ikke maatte gjøre Regning paa ham og hans Meningsfæller (Modsigelse). Er det en Feiltagelse, skulde det glæde mig; men jeg skal dog gjøre opmærksom paa, at det ærede Medlem har udtalt, at han og hans Venner indtage det samme Standpunkt til Lovforslaget, som de stode paa i de foregaaende Aar, og i de foregaaende Aar vilde man ikke Sagens Fremme. Staa altsaa de Herrer endnu paa det samme Standpunkt, kunne vi ikke gjøre Regning paa dem. Men, som sagt, jeg vil med Glæde tro paa, at det er en Feiltagelse, og at vi altsaa bør gjøre os Haab om, at de ville samarbejde med os, og er dette Tilfældet, da har jeg, mine Herrer, godt Haab om Sagens Fremme. Skulde imidlertid alle disse alvorlige Ønſter ikke være oprigtige, og Sagen gaa istaa, saa vil jeg blot bede om Et, og det er, at man, hver Gang denne Sag skal gjøres til et Agitationsſpørgsmaal ude i Landet, vil mindes, fra hvilken Side det var, at Modstanden kom, og hvor det var, at den alvorlige Interesse for Reformerne fandtes. Det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds fremsatte blandt andre Ytringer det Ønſte, at man ikke vilde sætte sine egne Idealer som det Overſte i Stedet for at efterstræbe praktiske Resultater. Ja, naar den nævnte ærede Taler erklaerede det for at være urigtigt at sætte sine egne Idealer øverst i Stedet for at efterstræbe et praktisk Resultat, da tror jeg virkelig, at der ikke er større Uoverensstemmelse mellem Medlemmerne i denne Sal, end at vi med nogen Velvillie maa kunne mødes. Thi naar vi ville drage alle de Ytringer, der ere faldne under den ſtedfundne Forhandling, frem, ville vi se, at de fleſte Uoverensstemmelser angaa Spørgsmaal og ikke angaa Hovedſagen. Det dreier sig bestaaende om, hvorvidt man skal gaa lidt mere eller lidt mindre vidt i den ene eller den anden Retning; men man kan forhandle derom og finde sig i at blive overſtemt, hvis Flertallet har en afvigende Mening. Som Følge deraf er det min Overbeviſning, at i denne store og vigtige Sag kunne vi dog naae at viſe en Belgjærmning imod det hele Land, naar vi alvorlig ville stræbe efter at komme til Enighed.

Formanden (Krabbe): Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (Lang) har begjæret Ordet for 3die Gang. Hvis Thinget giver sit Samtykke dertil — (Ophold) — har det ærede Medlem Ordet.

Lang: Jeg skal være færdig lige ſtrag.